

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 3 oktober 2018
Datum GS-besluit: : 6 november 2018

Vragen nr. 113

Vragen van de heer **L.H. Voskuil** (PvdA) over urgentie statushouders

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 3 oktober 2018 door het lid van Provinciale Staten, de heer **L.H. Voskuil** (PvdA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

De afgelopen weken komen er steeds meer gemeenten in het nieuws met het voornemen om de urgentiestatus voor statushouders te schrappen. Dit is vanaf 1 juli 2017 mogelijk geworden met de schrappen van de wettelijke urgentie status in de huisvestingswet 2014.

Met het intrekken van de wettelijke urgentiestatus vervalt de taakstelling voor gemeenten om een door het Rijk toegewezen aantal statushouders te huisvesten niet. Het wordt slechts lastiger om binnen het krappe aanbod aan sociale huurwoningen woonruimte toe te wijzen om deze mensen te huisvesten.

De PvdA fractie is van mening dat het afwentelen van het tekort aan betaalbare huurwoningen op statushouders verwerpelijk en bezijden de waarheid is. De tekorten zijn ontstaan doordat er veel te weinig gebouwd is en wordt in dit segment, waar gemeenten vaak de voorkeur geven aan projecten met een hogere financiële opbrengst. De invoering van de verhuurdersheffing, het bevriezen van de liberalisatie grens en het stimuleren van het verkopen van sociale huurwoningen door corporaties zijn daarnaast enkele redenen voor de huidige krapte in de betaalbare volkshuisvesting.

Statushouders zijn mensen die na gevlucht te zijn voor de verschrikkingen in hun land van herkomst, een zeer strenge asielprocedure doorlopen hebben en daarop een legale verblijfsstatus in Nederland hebben gekregen. Met die verblijfsstatus volgt ook een recht op huisvesting, dat met het oog op een spoedige integratie en de onwenselijkheid van een nog langduriger verblijf in een AZC wat de PvdA betreft een urgentiestatus rechtvaardigt.

De Provincie is belast met het toezicht op de gemeenten ten aanzien van de taakstelling huisvesting statushouders, en kan ingrijpen wanneer gemeenten hier niet of onvoldoende aan voldoen. Per peildatum 1 september moeten er in Noord-Holland nog 2676 statushouders gehuisvest worden, waarvan 875 nog vanuit de taakstelling over de eerste helft van 2018. Onder gemeenten met een achterstand op de huisvesting bevinden zich ook gemeenten die nu aangeven de urgentie te willen schrappen, zoals de gemeente Castricum. Hierdoor zal het nog moeilijker worden om statushouders van passende woonruimte te voorzien en zal dus de achterstand bij gemeenten verder op lopen.

Wij willen het College daarom het volgende vragen:

VRAGEN

Vraag 1:

Deelt u de mening van de PvdA dat er een structurele achterstand is in Noord-Holland op het gebied van de huisvesting van statushouders?

Antwoord 1:

Er is een achterstand, maar die is niet structureel. Vanaf 2013 ging de taakstelling door de toename van het aantal verblijfsgerechtigden elk half jaar flink omhoog. Hierdoor haalden ook in Noord-Holland een hoger percentage gemeenten hun taakstellingen niet. Vanaf 2017 zijn de taakstellingen echter weer stapsgewijs lager geworden. Hierdoor en door de inspanningen van gemeenten en woningcorporaties zijn de achterstanden op de taakstellingen uit de voorgaande jaren verminderd. Wij gaan ervan uit dat met het verder dalen van de taakstellingen en de blijvende inspanningen van de gemeenten de achterstanden in de huisvesting van de verblijfsgerechtigden worden opgelost.

Vraag 2:

Welke (tijdelijke-) huisvestingsvormen worden er ontwikkeld in gemeenten om aan deze taakstelling te voldoen, conform van art 12 lid 4 van de huisvestingswet?

Antwoord 2:

Artikel 12, lid 4 waarborgt dat gemeenten vastleggen hoe aan de taakstelling invulling wordt gegeven, nu verblijfsgerechtigden geen verplichte voorrangsgroep meer zijn. De gemeenteraad is verplicht in de huisvestingsverordening vast te leggen hoe de gemeente dit doet, tenzij burgemeester en wethouders daarin op een andere manier voorzien. Deze verplichting geldt alleen als de gemeenteraad een huisvestingsverordening heeft vastgesteld met daarin een voorangsregeling (als bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014). Gemeenten hebben daarvoor bijvoorbeeld een plan van aanpak over de manier waarop zij de taakstelling invullen of zij hebben de mogelijkheid dat in de woonvisie wordt opgenomen hoe burgemeester en wethouders invulling geven aan de taakstelling. Wij hebben geen volledig overzicht van alle manieren waarop gemeenten de huisvesting hebben geregeld.

Vraag 3:

Op welke wijze kan de Provincie Noord-Hollandse gemeenten ondersteunen bij het realiseren van meer (tijdelijke-) betaalbare woonruimte?

Antwoord 3:

Het huisvesten van verblijfsgerechtigden is een zaak van de gemeenten en van de corporaties en verhuurders die in die gemeente werkzaam zijn. De provincie plaatst dus niet zelf verblijfsgerechtigden. We ondersteunen gemeenten wel door best practices van andere gemeenten met hen te delen. Zo hebben we in de afgelopen jaren twee keer een werkconferentie voor betrokken gemeentelijke ambtenaren en bestuurders georganiseerd om kennis en informatie te delen. Tevens helpen we gemeenten bij het versnellen van woningbouw door het wegnemen van knelpunten.

Vraag 4:

Ziet u gelet op de rol van de Provincie in deze, en de reeds bestaande achterstand, aanleiding om het besluit van de gemeenteraad van Castricum om de urgentie voor statushouders af te schaffen voor vernietiging voor te dragen?

a. Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Nee, het schorsen of vernietigen van een besluit van een gemeente kan alleen als gemeenten of provincie besluiten nemen die in strijd zijn met het recht of met het algemeen belang. De wetgever heeft gemeenten in de 'Wet tot wijziging van de Huisvestingswet 2014 inzake de huisvesting van vergunninghouders' (1 juli 2017) juist de gelegenheid gegeven om verblijfsgerechtigden niet meer als verplicht urgente categorie op te nemen in hun huisvestingsverordeningen.

Vraag 5:

Op welke manier treedt de Provincie handhavend op wanneer gemeenten niet voldoen aan hun huisvestingstaakstelling?

Antwoord 5:

De provincie ziet erop toe dat gemeenten voldoende verblijfsgerechtigden huisvesten en daarmee hun taakstelling realiseren. De provincie hanteert hierbij de interventieladder. Indien een gemeente onvoldoende verblijfsgerechtigden heeft gehuisvest, wordt ambtelijk overleg gevoerd met de betreffende gemeente. Bestuurlijke gesprekken volgen wanneer de situatie niet verbetert. Aan de gemeenten wordt bij deze stappen een periode gegund om verbetering te tonen. Dit is maatwerk. Deze gesprekken maken onderdeel uit van de zogenaamde interventieladder. Indien de gemeente in gebreke blijft na het doorlopen van de interventieladder kan dit ertoe leiden dat de provincie het werk van de gemeente gaat uitvoeren op kosten van de gemeenten.

Voor meer informatie over de interventieladder verwijzen wij u graag naar de volgende link: https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Interbestuurlijk_toezicht/Werkwijze. Onder de paragraaf Interventie vindt u het Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing.

Vraag 6:

Hoe vaak heeft u in de afgelopen twee jaar handhavend opgetreden en op welke manier heeft u dat gedaan?

Antwoord 6:

De eerste stappen van de interventieladder zijn regelmatig gezet. Er zijn gesprekken gevoerd en brieven verstuurd aan gemeenten die achterlopen met het realiseren van de taakstelling. Het opklimmen van de interventieladder is maatwerk. De laatste stap, indeplaatsstelling, is nog nooit gezet.